

The background of the slide is a light gray gradient with several realistic water droplets of various sizes scattered across it. The droplets have highlights and shadows, giving them a three-dimensional appearance.

บทที่ 5

ระบบต้นทุนการระบวนการ

ระบบต้นทุนกระบวนการ

ระบบต้นทุนกระบวนการ หรือระบบต้นทุนช่วงการผลิต (**PROCESS COSTING**) เป็นระบบต้นทุนที่ใช้ในการจัดสรรต้นทุนให้กับสินค้าหรือบริการอีกระบบหนึ่ง จะมีลักษณะที่ค่อนข้างแตกต่างจากระบบต้นทุนงานสั่งทำ กล่าวคือ ระบบต้นทุนกระบวนการจะเหมาะสมกับการคิดต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตเป็นจำนวนมาก (**MASS PRODUCTION**) หรือเป็นการผลิตที่ต่อเนื่อง

การรวบรวมต้นทุนการผลิต

1. วัตถุดิบ
2. ค่าแรงงาน
3. ค่าใช้จ่ายการผลิต

ขั้นตอนในการคำนวณต้นทุนการผลิตตามระบบต้นทุน กระบวนการ มีดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลหรือการสะสมต้นทุนจะจัดทำเป็นแผนก
2. ในแต่ละแผนกจะต้องทำการรวบรวมต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดขึ้นเข้าบัญชีงานระหว่างทำในแต่ละงวด
3. รวบรวมข้อมูลหน่วยที่ผลิตเสร็จในแต่ละแผนก
4. คำนวณต้นทุนต่อหน่วยของแผนกต่าง ๆ ในแต่ละงวด
5. ต้นทุนรวมของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตเสร็จในแต่ละแผนกจะถูกโอนออกจากบัญชีงานระหว่างทำไปยังบัญชีงานระหว่างทำในแผนกถัดไป
6. ต้นทุนรวมและต้นทุนต่อหน่วยของแต่ละแผนก จะถูกรวบรวมในแต่ละงวดบัญชีทุก 1 เดือน และนำไปแสดงไว้ในงบต้นทุนการผลิตหรือรายงานต้นทุนการผลิต (**COST OF PRODUCTION REPORT**) ซึ่งสามารถแสดงแยกแต่ละแผนก หรือแสดงรวมไว้ในงบต้นทุนการผลิตเดียวกันก็ได้

รูปแบบของรายงานต้นทุนการผลิต

1. วิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (WEIGHTED AVERAGE METHOD)

วิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก เป็นการคิดต้นทุนเพียงยอดเดียว โดยรวมงานระหว่างทำต้นงวดกับต้นทุนที่เกิดขึ้นในงวดเป็นการผลิตของงวดปัจจุบัน

2. วิธีเข้าก่อน-ออกก่อน (FIRST-IN-FIRST-OUT METHOD: FIFO METHOD)

วิธีนี้จะถือว่างานระหว่างทำต้นงวดเป็นผลิตภัณฑ์ที่แยกต่างหากจากผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและเสร็จในงวดปัจจุบัน ดังนั้น งานระหว่างทำต้นงวดจะแยกเป็น 2 ส่วน คือ เป็นต้นทุนของงานระหว่างทำต้นงวดยกมากับต้นทุนที่เพิ่มเข้าไปในงวด ปัจจุบันเพื่อให้งานระหว่างทำนั้นแล้วเสร็จเป็นผลิตภัณฑ์

คำถามท้ายบท

จงระบุว่ากิจการต่อไปนี้ ควรประยุกต์ระบบบัญชีต้นทุนแบบใดระหว่างระบบต้นทุนงานสั่งทำ หรือระบบต้นทุนกระบวนการ

ก. โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า	ข. โรงงานกลั่นน้ำมัน
ค. ตู้ซ่อมรถยนต์	ง. โรงงานผลิตผลไม้กระป๋อง
จ. ร้านเสริมสวย	ฉ. บริษัทรับเหมาก่อสร้าง
ช. โรงงานผลิตเคมีภัณฑ์	ซ. สำนักงานบัญชี
ฅ. โรงงานผลิตกระดาษ	ญ. โรงงานผลิตรถยนต์